

Chalmers tekniska högskola AB

Sara Eriksson, handläggare

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande angående förslag till förordning om netto-nollindustrin – Net Zero Industry Act (KN 2023/02708)

Sammanfattning av Chalmers synpunkter

Som helhet uppfattar Chalmers förslaget om förordning om netto-nollindustri – Net Zero Industry Act (NZIA) som en möjlighet för Sverige att bidra till en kraftigt ökad produktionskapacitet för netto-nolltekniker. Denna förmåga skulle sannolikt bidra till en positiv och snabb omställning till ett klimatneutralt samhälle. Förslaget innehåller ett stort antal insatser där ytterligare analyser bör genomföras för att säkerställa att insatserna inte leder till exempelvis ökad administration och överreglering. Speciellt välkomnas möjligheterna till innovationsprojekt samt de omfattande utbildnings- och fortbildningsinsatserna i de så kallade ”Net Zero Academies”, förutsatt att dessa synkroniseras med parallella kompetensutvecklingsåtgärder.

Inledning

Sverige är ett ledande land i den industriella omställningen mot resilient och resurseffektiv industriell produktion med goda möjligheter att implementera cirkulära lösningar i linje med Europas ”Green Deal”. Sverige förväntas därmed kunna ha en betydande roll inom EU när det gäller omställningen till ett hållbart samhälle, med hög grad av innovationsförmåga när det gäller de strategiska netto-nolltekniker som identifierats av EU-kommissionen (Annex till förslaget). Detta skall också ses i kontexten av Sveriges ledande position som mineralland, vilket innebär förutsättningar att försörja netto-nollindustrin med kritiska råvaror, t ex strategiska ämnen för batterier på sikt. Man bör också se det europeiska behovet av produktionskapacitet för netto-nolltekniker i ett industriellt konkurrenskraftsperspektiv, där exempelvis USA genom ”Inflation Reduction Act” accelererar sin

REKTORSSTABEN

Chalmers tekniska högskola
412 96 Göteborg
031-772 10 00
registrator@chalmers.se
www.chalmers.se

Chalmers tekniska högskola AB
Organisationsnummer: 556479–5598

CHALMERS

förmåga till marknadsdominans inom ”gröna” och ”rena” produkter. Europas förmåga till självförsörjning inom dessa teknikområden är centralt i en tid av geopolitisk oro.

Förmågan att storskaligt implementera produktion för netto-nolltekniker, exempelvis batterier, vätgasteknik och vindkraft, är central. Resilient och resurseffektiv produktion med hög grad av cirkularitet utgår från forskning och utveckling av hög kvalitet vid högskolor, universitet och forskningsinstitut i samverkan med svensk industri. Svensk industri tar här avgörande steg när det gäller investeringar, till exempel när det gäller batteritillverkning för fordonsindustrin, men även inom övriga områden. Denna position bör strategiskt stärkas och utvecklas för att Sverige ska ta den ledande roll som landet har förutsättningar för, oavsett den slutliga utformningen av NZIA.

Utvecklade synpunkter

Netto-nollförordningen är ambitiös och utgångspunkten att accelerera utvecklingen av relevanta tekniker välkomnas. Chalmers vill specifikt lyfta några synpunkter där det gäller NZIA enligt följande.

Ambitionen är att implementera ökad produktionskapacitet motsvarande 40% av unionens behov när det gäller netto-nolltekniker (Annex) generellt. För valda områden är ambitionen avsevärt högre, till exempel när det gäller batteriproduktion, där förväntningarna på självförsörjning inom Europas gränser är nära 90% (sid. 22). Detta förutsätter avsevärda och snabba investeringar i produktionskapacitet. Chalmers ser här är att Sverige har avsevärda möjligheter att ta en ledande roll i utvecklingen av strategiska netto-nolltekniker genom samverkan regionalt och nationellt mellan industri, universitet och högskolor samt forskningsinstitut. Här bör även EU-kommissionens förslag om Hydrogen Valleys beaktas med koppling till regioners möjligheter och strategier, samt eventuellt kopplas till andra förslag från EU-kommissionen som t.ex. ”Regional Innovation Valleys”.

Artikel 4:

Kommissionen föreslår att medlemsländerna implementerar One Stop Shop för facilitering och koordinering av tillståndprocesser när det gäller netto-nollprojekt. Sådan samordning bör ge effektivitet och transparens. Det är dock viktigt att relevant kompetens hos olika myndigheter och organisationer tas tillvara. Det är extremt viktigt att Sverige noga säkerställer hur en One Stop Shop ska organiseras och fungera givet svenska myndigheters kompetens, styrande lagar och förordningar och att funktionen inte innebär ökad administration.

REKTORSSTABEN

Chalmers tekniska högskola
412 96 Göteborg
031-772 10 00
registrator@chalmers.se
www.chalmers.se

Chalmers tekniska högskola AB
Organisationsnummer: 556479–5598

CHALMERS

Artikel 6:

Här stadgas exempelvis tidsgränser för handläggning av netto-nollprojekt för tillverkning beroende på planerad kapacitet. För att dessa ska hållas krävs omfattande insatser när det gäller utveckling av tillståndprocesserna och hur det strategiska projektets och allmänna intressen kan beaktas samt även hur miljöbedömningar på bästa sätt kan beaktas.

Artikel 15:

NZIA beskriver mekanismer för att öka implementeringstakten och koordinering av finansiering. Det är viktigt att Sverige noga bevakar utformningen av dessa mekanismer för att säkerställa och ge förutsättningar för hållbar utveckling och ekonomisk tillväxt inom landet.

Artikel 10, 23 och 25:

En stor utmaning är kompetensutveckling och utbildning för att försörja en tillväxande netto-nollindustri och samhället i stort med kvalificerad arbetskraft på alla nivåer. Detta beror delvis på en europeisk demografi med en åldrande arbetskraftsbefolkning, dels på komplexiteten i de nya arbetsuppgifterna förknippade med netto-nollteknik. EU-kommissionen föreslår här så kallade Net Zero Industry Academies. Ambitionen är välkommen och det är centralt att nationella och regionala initiativ tas tillvara för att skapa relevanta förutsättningar för kompetensutvecklingen där industri, högskolor och universitet och forskningsinstitut samverkar.

Artikel 25:

Här föreslås omfattande insatser inom livslångt lärande, validering av befintliga kompetenser, matchning av kompetenser och utbildningar samt tillämpning av kompetensklassificeringar, såsom ESCO. Det är viktigt för det svenska utbildningssystemet att aktivt delta i dessa EU-övergripande kompetens- och utbildningsdefinitioner för att säkerställa utbildningsinsatser som bygger på vetenskaplig grund. Skapandet av Net Zero Industry Academies bör även synkroniseras med insatser inom andra Europeiska kompetenssatsningar, såsom ”Deep Tech Talent Initiative” som genomförs inom ramen för den europeiska innovationsagendan från 2022.

REKTORSSTABEN

Chalmers tekniska högskola
412 96 Göteborg
031-772 10 00
registrator@chalmers.se
www.chalmers.se

Chalmers tekniska högskola AB
Organisationsnummer: 556479–5598

CHALMERS

Artikel 28:

Det är viktigt att bevaka utformningen av ledningsstrukturen, exempelvis den föreslagna ”Net Zero Europe Platform”, så att skapandet av detta nya europeiska instrument inte leder till ökade administrativa krav och kostnader för företag eller andra aktörer.

Vidare bör det bevakas att åtgärderna för Net Zero Industry Act inte bekostas genom neddragningar i budgeten för ramprogrammet för forskning och innovation, Horisont Europa.

Beredningsgång

Ärendet har beretts av styrkeområdesledare för styrkeområde Produktion, styrkeområdesledare för Materialvetenskap, styrkeområdesledare för Energi, professor i Produktionssystem, samt EU-koordinator. Ärendet har handlagts av rådgivare i Chalmers rektorsstab.

REKTORSSTABEN

Chalmers tekniska högskola
412 96 Göteborg
031-772 10 00
registrator@chalmers.se
www.chalmers.se

Chalmers tekniska högskola AB
Organisationsnummer: 556479–5598

CHALMERS